

Bryssel, 7. kesäkuuta 2017
(OR. en)

9916/17

CYBER 91
RELEX 482
POLMIL 58
CFSP/PESC 476

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	7923/2/17 REV 2
Asia:	Ehdotus neuvoston päätelmiksi EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoiimiin koskevista puitteista ("kyberdiplomatian välineistö") – Hyväksyminen

1. Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean kokouksessa 14. maaliskuuta 2017 Euroopan ulkosuhdehallinnon ja komission yksiköt esittelivät yhteisen keskusteluasiakirjan EU:n yhteisestä diplomaattisesta vastauksesta kyberoperaatioihin ("kybervälineistö")¹.
Valtuuskunnat suhtautuivat myönteisesti siihen sekä sitä koskeviin ehdotettuihin jatkotoimiin kyberkysymyksiä käsittelevässä horisontaalisessa työryhmässä. Näin ollen poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea kehotti kyberkysymyksiä käsittelevää horisontaalista työryhmää tarkastelemaan asiakirjaa tarkemmin tarvittaessa yhteistyössä neuvoston muiden valmisteluelinten kanssa, ennen kuin se palaa kysymykseen kesäkuun loppuun mennessä, ottaen huomioon tarkastelun tulokset.
2. Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean toimeksiannon mukaisesti yhteinen keskusteluasiakirja esiteltiin ja siitä keskusteltiin kyberkysymyksiä käsittelevässä horisontaalisessa työryhmässä 22. maaliskuuta 2017. Valtuuskunnat suhtautuivat asiakirjaan myönteisesti täsmentäen, että on varattava riittävästi aikaa, jotta siitä voidaan keskustella yksityiskohtaisesti. Suuri joukko valtuuskuntia piti jatkon kannalta parempana, että välineistön tueksi laadittaisiin neuvoston päätelmät.

¹ WK 2569/2017 INIT.

3. Sen vuoksi puheenjohtajavaltio laati asiakirjassa 7923/17 olevan neuvoston päätelmäehdotuksen, joka esiteltiin ja jota tarkasteltiin kyberkysymyksiä käsittelevän horisontaalisen työryhmän kahdessa peräkkäisessä kokouksessa 19. huhtikuuta ja 12. toukokuuta 2017. Tuolloin tekstiä edelleen muokattiin ja parannettiin jäsenvaltioiden huomautusten pohjalta.
4. Neuvoston päätelmäehdotuksen lopullinen teksti toimitettiin 6. kesäkuuta 2017 poliittisten ja turvallisuusasioiden komitealle maaliskuun toimeksiannon mukaisesti ja siitä päästiin yhteisymmärrykseen tehden useita lisäyksiä², jotta neuvosto voisi antaa päätelmät.
5. Näin ollen pysyvien edustajien komiteaa pyydetään ehdottamaan neuvostolle, että se hyväksyisi liitteessä olevan ehdotuksen neuvoston päätelmiksi EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin koskevista puitteista.

² WK 6162/2017 REV 1.

**EHDOTUS NEUVOSTON PÄÄTELMIKSI EU:N YHTEISTÄ DIPLOMAATTISTA
VASTAUSTA HAITALLISIIN KYBERTOIMIIN KOSKEVISTA PUITTEISTA
("KYBERDIPLOMATIAN VÄLINEISTÖ")**

Euroopan unionin neuvosto antoi seuraavat päätelmät:

1. EU toteaa, että kybertoimintaympäristö tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia, mutta myös asettaa jatkuvasti muuttuvia haasteita EU:n ulkoisille politiikoille, muun muassa yhteiselle ulko- ja turvallisuuspolitiikalle, ja se vahvistaa, että on yhä kasvavassa määrin tarpeen suojella EU:n, sen jäsenvaltioiden ja niiden kansalaisten koskemattomuutta ja turvallisuutta kyberuhkilta ja haitallisilta kybertoimilta.

EU palauttaa mieleen päätelmänsä EU:n kyberturvallisuusstrategiasta³, ja erityisesti vakaan aikomuksensa pitää kybertoimintaympäristö avoimena, vapaana, vakaana ja turvallisena ympäristönä, jossa perusoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta sovelletaan täysimääräisesti. Se palauttaa mieleen myös päätelmänsä kyberdiplomatiasta⁴, erityisesti sen, että kyberdiplomatiaa koskeva yhteinen ja kokonaisvaltainen EU:n toimintamalli voisi edistää konfliktien ehkäisyä, kyberturvallisuuteen liittyvien uhkien lieventämistä ja kansainvälisten suhteiden vakauden parantamista.

EU ja sen jäsenvaltiot toteavat, että on tärkeää pitää yllä EU:n nykyistä sitoutumista kyberdiplomatiaan ja että EU:n kyberaloitteissa tarvitaan johdonmukaisuutta, jotta voidaan tehokkaasti vahvistaa kyberuhkien sietokykyä; niitä kannustetaan tehostamaan edelleen kyberalan vuoropuheluja koskevia toimiaan tehokkaan poliittisen koordinoinnin puitteissa; ja ne korostavat olevan tärkeää kehittää kolmansien maiden kybervalmiuksia.

2. EU on huolissaan sekä valtiollisten että valtiosta riippumattomien toimijoiden lisääntyvästä kyvystä ja halusta pyrkiä tavoitteisiinsa toteuttamalla haitallisia kybertoimia, joiden soveltamisala, laajuus, kesto, intensiteetti, monimutkaisuus, kehittyneisyys ja vaikutukset vaihtelevat.

³ 12109/13.

⁴ 6122/15.

EU toteaa, että haitalliset kybertoimet voivat olla kansainvälisen oikeuden mukaan laittomia tekoja, ja korostaa, että jäsenvaltioiden ei tulisi harjoittaa eikä tietoisesti tukea tieto- ja viestintäteknologiatoimia, jotka ovat niiden kansainvälisen oikeuden mukaisten velvoitteiden vastaisia, eikä niiden tulisi tietoisesti sallia aluettaan käytettävän tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäviin kansainvälisiin laittomiin tekoihin, kuten vuonna 2015 julkaistussa Yhdistyneiden kansakuntien hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän raportissa todetaan.

3. EU palauttaa mieleen EU:n ja sen jäsenvaltioiden pyrkimykset parantaa kyberuhkien sietokykyä erityisesti verkko- ja tietoturvadirektiivin ja siinä säädettyjen operatiivisten yhteistyömekanismien täytäntöönpanon avulla, ja sen, että haitalliset kybertoimet tietojärjestelmiä vastaan, sellaisina kuin ne on määritelty EU:n lainsäädännössä, katsotaan rikoksiksi ja että tällaisten rikosten tehokas tutkinta ja syytteenpano on edelleen jäsenvaltioiden yhteinen pyrkimys.

EU ja sen jäsenvaltiot panevat merkille Yhdistyneiden kansakuntien hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän parhaillaan käynnissä olevan työn tieto- ja televiestintäteknikan alalla kansainvälisen turvallisuuden yhteydessä vuosien 2010, 2013 ja 2015 raporttien⁵ pohjalta, ja niitä kannustetaan pysymään lujasti yksimielisinä siitä, että nykyinen kansainvälinen oikeus on sovellettavissa kybertoimintaympäristöön. EU ja sen jäsenvaltiot ovat vahvasti sitoutuneet tukemaan aktiivisesti sellaisten vapaaehtoisten, ei-sitovien normien kehittämistä, jotka koskevat vastuullista valtion käyttäytymistä kybertoimintaympäristössä, ja Etyjin hyväksymiä alueellisia luottamusta lisääviä toimia⁶ tieto- ja viestintäteknologian käytöstä aiheutuvien konfliktien riskin vähentämiseksi.

EU vahvistaa uudelleen olevansa sitoutunut kybertoimintaympäristössä ilmenevien kansainvälisten riitojen selvittämiseen rauhanomaisin keinoin ja siihen, että kaikilla EU:n diplomaattisilla ponnisteluilla olisi ensisijaisesti pyrittävä edistämään turvallisuutta ja vakautta kybertoimintaympäristössä lisäämällä kansainvälistä yhteistyötä, sekä vähentämään tieto- ja viestintäteknikan häiriöistä mahdollisesti johtuvaa väärinkäsitysten, eskaloitumisen ja konfliktien riskiä. Tältä osin EU palauttaa mieleen YK:n yleiskokouksen kehotuksen YK:n jäsenvaltioille, että niiden on noudatettava Yhdistyneiden kansakuntien hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän raporttien suosituksia tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäessään.

⁵ A/68/98 ja A/70/174.

⁶ PC.DEC/1106, 3. joulukuuta 2013, ja PC.DEC/1202, 10. maaliskuuta 2016.

4. EU korostaa, että kun selkeästi ilmoitetaan todennäköiset seuraukset, jotka aiheutuvat EU:n yhteisestä diplomaattisesta vastauksesta tällaisiin haitallisiin kybertoimiin, tämä vaikuttaa potentiaalisten hyökkääjien käyttäytymiseen kybertoimintaympäristössä ja vahvistaa siten EU:n ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta. EU muistuttaa, että tietyn toimen lukeminen valtiollisen tai valtiosta riippumattoman toimijan syyksi on suvereeni poliittinen päätös, joka perustuu kaikista lähteistä saatavaan tiedustelutietoon ja joka olisi vahvistettava valtion vastuuta koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Tältä osin EU korostaa, että EU:n yhteisessä diplomaattisessa vastauksessa haitallisiin kybertoimiin kaikki toimenpiteet eivät edellytä lukemista valtiollisen tai valtiosta riippumattoman toimijan syyksi.

5. EU vahvistaa, että yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvat toimenpiteet ja mukaan lukien tarvittaessa rajoittavat toimenpiteet, jotka on hyväksytty perussopimusten asianomaisten määräysten mukaisesti, soveltuvat EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin koskeviksi puitteiksi, ja niillä tulisi kannustaa yhteistyön tekemistä, helpottaa välittömien ja pitkän aikavälin uhkien vähentämistä ja vaikuttaa potentiaalisten hyökkääjien käyttäytymiseen pitkällä aikavälillä. EU pyrkii edelleen kehittämään EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin koskevia puitteita pitäen ohjenuoranaan seuraavia pääperiaatteita:

- suojellaan EU:n, sen jäsenvaltioiden ja niiden kansalaisten koskemattomuutta ja turvallisuutta,
- otetaan asianomaisten valtion kanssa huomioon EU:n ulkosuhteiden laajempi konteksti,
- huolehditaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) mukaisten yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden saavuttamisesta ja niiden saavuttamiseksi määräytyistä menettelyistä,
- pidetään perustana jäsenvaltioiden kesken sovittua yhteistä tilannetietoisuutta konkreettisen tilanteen tarpeita vastaavasti,
- huolehditaan oikeasuhteisuudesta kybertoimen soveltamisalan, laajuuden, keston, intensiteetin, monimutkaisuuden, kehittyneisyyden ja vaikutusten osalta, ja
- noudatetaan asiassa sovellettavaa kansainvälistä oikeutta; ei loukata perusoikeuksia ja -vapauksia.

6. EU kehottaa jäsenvaltioita, Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) ja komissiota kehittämään täysimääräisesti EU:n yhteistä diplomaattista vastausta haitallisiin kybertoimiin koskevia puitteita ja vahvistaa tässä yhteydessä sitoutuvansa jatkamaan työskentelyä näiden puitteiden parissa yhteistyössä komission, EUH:n ja muiden asianomaisten osapuolten kanssa ottamalla käyttöön täytäntöönpanon suuntaviivat, mukaan lukien valmistelevat käytännöt ja viestintämenettelyt sekä testaamaan niitä asianmukaisin harjoituksin.